

Çift kullanımlı malzeme ithalatında son kullanıcı faktörü

Ünsal Elma

I. Giriş

Günümüzde küreselleşmenin hız kazanmasıyla birlikte çift kullanımlı malzemelerin ithalat ve ihracat işlem hacminde gözle görülür bir artış meydana gelmiştir. Bu artış, ilgili malzemelerin hızla el değiştirmesine neden olurken aynı zamanda hem sivil amaçlı hem de askeri amaçlı ithal edilen çift kullanımlı malzeme ve maddeler sayesinde üretilebilecek kayıtsız kitle imha silahlarının artışını engellemek için ithalat ve ihracat işlemlerinin kontrol edilmesi gereklilik haline gelmiştir. İlgili malzeme ve maddelerin ithalat işlemlerinin kontrol edilebilmesi için son kullanıcı esaslı olarak ilgili idareler tarafından kayıtlara geçirilmesi bahse konu malzemelerin kullanımı açısından önem arz etmektedir.

Çift kullanımlı malzemelerin ithalatında, son kullanıcı faktörü Türk mevzuatı ve Wassenaar Düzenlemesi açısından da kritik bir değere sahiptir. Wassenaar Düzenlemesi; kitle imha silahlarının geliştirilmesinde kullanılacak malzeme ve teknolojinin ihracatının denetlenmesi amacıyla oluşturulmuş ve ülkemizin de taraf olduğu uluslararası bir düzenlemedir. Bu duruma istinaden; hem sivil hem de askeri amaçla kullanılan özelliğine sahip kitle imha silahlarının geliştirilmesinde kullanılacak malzeme ve teknolojinin ithalatında son kullanıcı uygulamasının Türk mevzuatı ve Wassenaar Düzenlemesi açısından değerlendirilmesine aşağıda yer verilmektedir.

II. Mevzuat hükümleri

Çift Kullanımlı ve Hassas Maddelerin İhracatının Kontrolüne İlişkin Tebliğ'e (2003/12) (Wassenaar Düzenlemesi) göre hem sivil hem de askeri amaçla kullanma özelliğine sahip kitle imha silahlarının geliştirilmesinde kullanılacak malzeme ve teknoloji, çift kullanımlı ve hassas madde olarak tanımlanmaktadır.

Çift kullanımlı malzeme ve teknolojilerin ithalatı, İthalat Tebliği (İthalat: 2015/1)'nin 29'uncu maddesinde düzenlenmiştir. Kitle imha silahlarının geliştirilmesinde kullanılacak malzeme ve teknolojinin diğer ülkeler tarafından Türkiye'ye ihracatı için ihracatçı ülke/ihracatçı tarafından ithalatçıdan talep edilen nihai kullanım sertifikalarının (Ek 1) Ekonomi Bakanlığı tarafından kayda alınması zorunlu kılınmıştır. Nihai kullanım sertifikalarının Ekonomi Bakanlığı tarafından kayda alınabilmesi için ithalatçılar, başvuru dilekçesiyle (Ek 2), beyan sahibine ait imza sirkülerinin bir örneği ve beyan sahibi ithalatçıdan farklı ise ayrıca vekâletname örneği ile Ekonomi Bakanlığına müracaat etmeleri gerekmektedir. İhracatçının, ithalatçıya ait nihai kullanım sertifikasını talep etmesinin nedeni son kullanıcı faktörüdür.

İthalatçıya ait nihai kullanım sertifikası ihracatçı tarafından talep edilmez ise yapılacak işlemler nelerdir?

Bu durum genel olarak Wassenaar Düzenlemesi'ne taraf olmayan ülkelerden yapılacak olan ithalatlara için geçerli olabilecektir. Çift kullanımlı malzemelerin ithalatına ilişkin nihai kullanım sertifikalarının ihracatçı tarafından talep edilmemesi durumunda herhangi bir işlem öngörülmemektedir. Bu duruma ek olarak, ilgili malzeme ithalatı sırasında ilgili gümrük idarelerince nihai kullanım sertifikası açısından herhangi bir işlem tesisi söz konusu değildir. Bahse konu bu durumda; Ekonomi Bakanlığı tarafından kayda alınacak bir belge unsuru kalmayacağı için sadece firmalar tarafından ithalatı yapılacak malzemenin askeri ya da sivil amaçlı olarak ithal edildiği gümrük beyannamesinde belirtilmesi yeterli olacaktır. Bu durum, ilgili malzemenin askeri amaçlı ithal edilmesi durumunda Milli Savunma Bakanlığından izin alınması gerekliliğini veya yetkili kuruluşlar tarafından ithal edilebileceği durumunu değiştirmemektedir.

Yukarıda bahsettiğimiz konu Wassenaar Düzenlemesi'ne taraf olan ülkelerin sayısının fazla olmasından dolayı çift kullanımlı malzemenin ithalatında Ekonomi Bakanlığı tarafından Nihai Kullanım Sertifikasının kayda alınmaksızın ithal edilme süreci bir istisna olarak tanımlanabilir. Wassenaar Düzenlemesi'ne taraf olan ülkelere; Amerika Birleşik Devletleri, Belçika, Kanada, Almanya, Fransa, Japonya, Güney Kore, Türkiye ve İngiltere örnek olarak verilebilir. İlgili düzenleme her ne kadar hem sivil hem de askeri amaçla kullanılan özelliğine sahip çift kullanımlı ve hassas maddelerin ihracat tarafını ele alıyor olsa da dolaylı yoldan Wassenaar Düzenlemesi'ne taraf olan ülkelerin ithalatlara da kontrol altına almaktadır.

Diğer bir yandan, son kullanıcı bilgisi ithalatçı kuruluşun beyanı esas alınarak belirlenmektedir. İthal edilen çift kullanımlı malzemeler sivil kullanım amaçlı olması durumunda bütün işlemler Ekonomi Bakanlığı tarafından yürütülmekte olup, ihracatçı tarafından talep edilen nihai kullanım sertifikasının kayda alınmasıyla ve Milli

Savunma Bakanlığının ilgili malzemenin ithalatı için olumsuz bir görüşü olmaması durumunda ithalat işlemleri gerçekleştirilebilecektir.

Peki, çift kullanımlı malzemelerin ithalatı askeri amaçla olması durumunda ne yapılmaktadır?

Mevzuat açısından ithalat işlemleri bir farklılık göstermemesine rağmen, ilgili malzemenin 5201 Sayılı Kanun Gereğince Kontrole Tâbi Tutulacak Harp Araç ve Gereçleri ile Silah, Mühimmat ve Bunlara Ait Yedek Parçalar, Askerî Patlayıcı Maddeler, Bunlara Ait Teknolojilere İlişkin Liste'de (2015 Yılı Kontrole Tabi Malzeme Listesi) yer alıp almamasına göre ithalat süreçleri farklılaşmaktadır.

Eğer ilgili malzeme bahse konu kontrole tabi liste kapsamında yer almıyor ve askeri amaçla ithal ediliyor ise ithalatçı firma tarafından gerekli kriterlere göre bir dilekçe hazırlanması ile Millî Savunma Bakanlığına ilgili malzemenin ithalatına ilişkin izin talep başvurusu yapılarak, ilgili Bakanlıktan izin alınması gerekmektedir.

Diğer bir yandan, ithal edilecek çift kullanımlı malzeme, 5201 Sayılı Kanun Gereğince Kontrole Tâbi Tutulacak Harp Araç ve Gereçleri ile Silah, Mühimmat ve Bunlara Ait Yedek Parçalar, Askerî Patlayıcı Maddeler, Bunlara Ait Teknolojilere İlişkin Liste'de (2015 Yılı Kontrole Tabi Malzeme Listesi) yer alıyor ise Harp Araç ve Gereçleri ile Silah, Mühimmat ve Patlayıcı Madde Üreten Sanayi Kuruluşlarının Denetimi Hakkında Yönetmelik'in 23'üncü maddesine göre askeri amaç için kullanılacak olan çift kullanımlı malzemeler, Millî Savunma Bakanlığı tarafından veya Bakanlıkça yetki verilen kurum ve kuruluşlar tarafından ithal edilebilmektedir.

Kontrole Tabi Liste kapsamında bulunan bir malzemeyi Millî Savunma Bakanlığı adına ithal etmek isteyen ithalâtçı kuruluşun, bir başvuru ile Makama müracaat etmesi gerekmektedir. Bu başvuruya ilişkin olarak yapılacak olan inceleme neticesinde talep uygun bulunursa kuruluşa ithalât izni verilmektedir. Diğer taraftansa, Millî Savunma Bakanlığı projeleri kapsamı dışında kalan ancak, Kontrole Tabi Listede yer alan malzemenin ithalatı için 5202 sayılı Kanun gereğince Tesis Güvenlik Belgesi ve Üretim İzin Belgesi bulunan kuruluşa ithalât izni verilmektedir.

Yukarıda bahsedilen durumlara ek olarak, firmalar tarafından ithalatı yapılacak malzemenin askeri ya da sivil amaçlı olduğu gümrük beyannamesinde belirtilmesi gerekmektedir.

III. Cezalar

İthal edilecek çift kullanımlı malzemenin 5201 sayılı Harp Araç ve Gereçleri İle Silâh, Mühimmat ve Patlayıcı Madde Üreten Sanayi Kuruluşlarının Denetimi Hakkında Kanun kapsamında yer almaması durumunda Gümrük Kanunu'nun 235'inci maddesine göre ceza uygulanacağı düşünülmektedir. İlgili maddeye göre eşyanın ithali, lisansa, şarta, izne, kısıntıya veya belli kuruluşların vereceği uygunluk veya yeterlilik belgesine tabi olduğu halde uygunluk ve yeterlilik belgesine tabi değilmiş veya belge alınmış gibi beyan edildiğinin tespit edilmesi halinde, eşyanın gümrük vergilerinin yanı sıra, eşyanın gümrüklenmiş değerinin iki katı idari para cezası uygulanacağı belirtilmiştir. Burada ifade edilen gümrüklenmiş değer, eşyanın CIF kıymeti anlamına gelmektedir. İthal edilen çift kullanımlı malzemenin askeri amaçla kullanılacak olmasına rağmen sivil amaçlı olarak ithal edilmesi bahse konu cezai işlem için örnek oluşturmaktadır.

Buna mukabil, 5201 sayılı Kanun'un 8'inci maddesinin (a) bendinde askeri amaçla ithal edilecek çift kullanımlı malzemenin 5201 sayılı Kanun kapsamında yer almasına rağmen ithalatçı tarafından gerekli izinler ve yetkiler alınmadan ithal edilmesinin cezası iki aydan bir yıla kadar hapis ve dört milyar liradan aşağı olmamak üzere ağır para cezası uygulanacağı belirtilmiştir.

IV. Sonuç

Çift kullanımlı malzemelerin ithalinde, ithalatçı kuruluşun son kullanıcının beyanı esas alındığı ve bu duruma istinaden ithalat işlemlerinin yapıldığı anlaşılmaktadır. Son kullanıcısı sivil olmak şartı ile ithal edilen çift kullanımlı malzemelere ilişkin bütün işlemler ise Ekonomi Bakanlığı tarafından yürütülmektedir. Sivil amaçlı veya askeri amaçlı ithal edilen ve Kontrole Tabi Malzeme Listesinde yer almayan çift kullanımlı malzemelerin ithalat sürecindeki en önemli fark, ilgili malzemenin askeri amaçla ithal edilmesi durumunda Millî Savunma Bakanlığı'ndan izin alınması sureti ile ithalatının yapılabileceğidir. Askeri amaçlı ithal edilecek çift kullanımlı malzemenin Kontrole Tabi Malzeme Listesinde yer alması durumunda, ilgili malzemenin ithalatı Millî Savunma Bakanlığı tarafından veya Bakanlıkça yetki verilen kurum ve kuruluşlar tarafından gerçekleştirilmektedir. Fakat Kontrole Tabi Malzeme Listesi kapsamındaki eşyaların sivil son kullanıcılar için ithal edilmesi durumunda tüm işlemler Ekonomi Bakanlığı sorumluluğunda yürütülmesinden dolayı ithalatçı kuruluşun 5202 sayılı Kanun gereğince Tesis Güvenlik Belgesi ve Üretim İzin Belgesi bulunan kuruluş olmasına gerek yoktur.

Ekler:

Ek 1: Nihai Kullanım Sertifikası

Ek 2: Başvuru Dilekçesi

Ek 3: 5201 Sayılı Kanun Gereğince Kontrole Tâbi Tutulacak Harp Araç ve Gereçleri İle Silah, Mühimmat ve Bunlara Ait Yedek Parçalar, Askerî Patlayıcı Maddeler, Bunlara Ait Teknolojilere İlişkin Liste (2015 Yılı Kontrole Tabi Malzeme Listesi)

Kaynakça:

- İthalat Tebliği (2015/1)
- Harp Araç ve Gereçleri İle Silah, Mühimmat Ve Patlayıcı Madde Üreten Sanayi Kuruluşlarının Denetimi Hakkında Yönetmelik
- 5201 Harp Araç ve Gereçleri İle Silâh, Mühimmat Ve Patlayıcı Madde Üreten Sanayi Kuruluşlarının Denetimi Hakkında Kanun
- 5201 Sayılı Kanun Gereğince Kontrole Tâbi Tutulacak Harp Araç ve Gereçleri İle Silah, Mühimmat ve Bunlara Ait Yedek Parçalar, Askerî Patlayıcı Maddeler, Bunlara Ait Teknolojilere İlişkin Liste (2015 Yılı Kontrole Tabi Malzeme Listesi)
- Çift Kullanımlı ve Hassas Maddelerin İhracatının Kontrolüne İlişkin Tebliğ (2003/12) (Wassenaar Düzenlemesi)
- 11067 Sayılı Tasarruf Yazısı
- 03058 Sayılı Tasarruf Yazısı

Bu makalede yer alan açıklamalar, yazarının konu hakkındaki kişisel görüşünü yansıtmaktadır. Makaledeki bilgi ve açıklamalardan dolayı EY ve/veya Kuzey YMM ve Bağımsız Denetim A.Ş. 'ye sorumluluk iddiasında bulunulamaz. Mevzuatın sık değiştirilen ve farklı anlayışlarla yorumlanabilen yapısı nedeniyle, herhangi bir konuda uygulama yapılmadan önce konunun uzmanlarından profesyonel yardım alınmasını tavsiye ederiz.

Ek 1 :

**NİHAİ KULLANIM SERTİFİKASI
(END USE CERTIFICATE)**

. G.T.I.P.	:
. Malzemenin ismi (Name of the Item)	:
. Hangi listede yer aldığı (The list in which the item is included)	:
. İhracatçı firmanın ünvanı, adresi, telefon ve faks numarası (Name, address, telephone and fax of the exporter company)	:
. İthalatçı firmanın ünvanı, adresi, telefon ve faks numarası (Name, address, telephone and fax of importer company)	:
. Nihai kullanıcının ünvanı, ünvanı, adresi, telefon ve fax nmuarası (Name, address, telephone and fax of the end user)	:
. Malın kullanılacağı yer (Purpose of the end use)	:
. Malın miktarı (Quantity)	:
. Malın menşe ülkesi (Country of origin)	:
. Malın sevk ülkesi (Country of destination)	:
Son kullanıcı olarak, ithal edilen bu malzemenin; yukarıda belirtilen amaçlarla kullanılacağını ve 3. bir ülkeye, ihracatçı Türk firmasının izni olmadan ihraç eilmeyeceğini taahhüt ederiz. (As end-user, we guarantee that the imported item will only be used for the above-mentioned purposes and will not be re-exported to a third country without the permission of the Turkish Exporter Company.)	

İthalatçı Firma Ünvanı
Firma Yetkilisinin İmzası
(Importer Company)

Ek 2 :

NİHAİ KULLANIM SERTİFİKALARININ KAYDA ALINMASINA İLİŞKİN BAŞVURU ÖRNEĞİ

Tarih

EKONOMİ BAKANLIĞINA

(İthalat Genel Müdürlüğü)

İthalatını gerçekleştirmek istediğimiz aşağıda belirtilen eşyaya ilişkin olarak ihracatçı ülkeden istenilen ve ilişikte sunulan nihai kullanım sertifikalarının kayda alınmasını talep etmekteyiz. Nihai kullanım sertifikalarının kayda alınmasına dair yaptığımız işbu başvuruda yer alan bilgilerin doğru olduğunu kabul ve taahhüt ederiz.

Bilgileri ve gereği arz olunur.

İmza ve Kaşe

İsim ve Unvan

İTHALATÇININ

UNVANI:

VERGİ NUMARASI:

ADRESİ:

TELEFON NUMARASI:

EŞYANIN TANIMI (Gümrük Tarife İstatistik Pozisyonu) :

İHRACATÇININ

UNVANI:

YERLEŞİK OLDUĞU ÜLKE:

(İthalatçı Adına Beyan Edilmesi Halinde Doldurulacaktır)

BEYAN EDENİN

UNVANI:

VERGİ NUMARASI:

ADRESİ:

TELEFON NUMARASI:

Ek 3 :

5201 SAYILI KANUN GEREĞİNCE KONTROLE TÂBİ TUTULACAK HARP ARAÇ VE GEREÇLERİ İLE SİLAH, MÜHİMMAT VE BUNLARA AİT YEDEK PARÇALAR, ASKERÎ PATLAYICI MADDELER, BUNLARA AİT TEKNOLOJİLERE İLİŞKİN LİSTE (2015 YILI KONTROLE TABİ MALZEME LİSTESİ)

Millî Savunma Bakanlığından: 27.01.2015 tarihli ve 29249 sayılı R.G.

MADDE 1 – Aşağıda ana başlıklar altında belirtilen "Kontrol Tabi Liste" kapsamında yer alan kalemlerin üretilmesi ile ihracat ve ithalâtına ilişkin izin işlemleri, Millî Savunma Bakanlığı sorumluluğunda ve bilgisi dâhilinde yapılacaktır.

1. NAMLULU SİLÂHLAR:

- a. Her çap ve model ateşli yivli setli tabancalar, makineli tabancalar ve bunların ana parçaları (gövde/çerçeve, sürgü/kapak takımı/üst gövde, namlu, toplu tabancalar için top/hazne/silindir, mekanizma kompleksi ve tetik tertibatı) ile balistik öneme haiz parçaları (ateşleme iğnesi, mekanizma dip tablası, tırnak, çıkarıcı, namlu).
- b. Her çap ve model tek veya otomatik atışlı yivli setli tüfekler, keskin nişancı tüfekleri, yivli setli av tüfekleri ve bunların ana parçaları (gövde/çerçeve, kapak takımı/üst gövde, namlu, mekanizma kompleksi, şarjör kompleksi ve tetik tertibatı) ile balistik öneme haiz parçaları (ateşleme iğnesi, mekanizma dip tablası, tırnak, çıkarıcı, namlu).

Not: Yivsiz av tüfekleri, nişancılık eğitiminde kullanılan tüfekler, spor amaçlı kullanılan tüfekler ve parçaları hariç.

- c. Bomba atarlar (Roket Fırlatıcılar, Alev Atıcılar, El Bombası Atıcılar, Torpil Tüpleri ve benzeri fırlatıcılar dâhil) ve bunların ana parçaları (namlu, tetik tertibatı, gövde, nişangâh/optik nişangâh).

- ç. Yivli ve yivsiz her çap ve model havanlar ve bunların namlu ve nişangâhları.

- d. Her çap ve model hafif ve ağır toplar, obüsler ve bunların ana parçaları (namlu, kama, kama payı) ile bu silahlarda kullanılan namlucuk aparatı.

2. TAKTİK ARAÇLAR:

- a. Tanklar, tırtıllı (paletli) ve tekerlekli zırhlı muharebe araçları, zırhlı personel taşıyıcılar, zırhlı silah taşıyıcı araçlar.
- b. Bu araçlara takılan her türlü silahlar, kama kompleleri, zırh, otomatik/yarı otomatik doldurucu, kule, namlular ve bu silah sistemlerine ait atış kontrol sistemleri.
- c. Üzerinde askerî ekipman (silah, komuta kontrol düzeneği, elektronik harp ve elektronik karşı tedbir sistemleri) bulunan askerî amaçlı her türlü tekerlekli taktik araçlar.
- ç. Askerî amaçlı; tank çekiciler, tank taşıyıcılar, kurtarıcı araçlar.
- d. Mayın temizleme ve serpme sistemlerine ait araçlar, mayınlı sahalarda geçit açma sistemleri.
- e. Her türlü silah platformları ve platform araçları.
- f. Askerî amaçlı insansız kara araçları.
- g. Askerî amaçlı her türlü köprücü araçları.

3. ASKERÎ PATLAYICILAR VE PİROTEKNİK MALZEME:

- a. Yukarıda belirtilen namlulu silahlarda kullanılan her türlü mühimmat ve bunlara ait ana parçalar ile sevk maddesi (Kara barut hariç olmak üzere Topçu mühimmat Sevk Barutları, Hafif Silah Mühimmatı Sevk Barutları, Özel Amaçlı Sevk Barutları) ve patlayıcılar.

- b. Harp silahlarına ait olan her türlü tapalar.

- c. Tahrip amaçlı kullanılan her türlü askerî patlayıcı malzemeler (bomba, el bombası, sis bombası, mayın ve tahrip kalıbı gibi) ile bunlara ait ana parçalar (kapsül, ecza, yemleme, buster, detanatör ve ana şarj olarak kullanılan her türlü patlayıcı madde).

- ç. Yakıcı, yanıcı ve eritici her türlü askerî piroteknik malzeme (ışık, ses, gaz, duman oluşturan piroteknik malzemeler, askerî maksatlı işaret fişekleri, askerî maksatlı sis işaretleri/ fişekleri, fitiller, infilak fitilleri veya infilak kapsülleri; ateşleyici maddeler elektrikli infilak ettirici maddeler).

d. Roket ve füze yakıtları ve bu yakıtlara katılan malzemeler ile sevk fişekleri.

4. ROKETATAR, ROKET, FÜZELER VE TORPİDOLAR:

a. Her çap ve menzildeki roketler, füzeler ve torpidolar ile bu sistemlere ait ana parçalar (Roket motoru, harp başlığı, güdüm sistemi, arayıcı başlık, kuyruk kompleksi/yönlendiricili kanatlar dâhil olmak üzere kontrol sistemi, gövde, tapa ve ateşleyiciler, algılayıcılar).

b. Her çap ve menzildeki roketler, füzeler ve torpidoların fırlatılmasında kullanılan sistemler ve bunların ana parçaları (Fırlatma platformu, namlu, lançer, atış kontrol sistemi, 3000 PSI ve üzeri pnömatrik basınç sağlayıcı komponentler).

5. KİMYASAL, BİYOLOJİK RADYOLOJİK VE NÜKLEER SİLÂHLAR:

a. Bu silahlar ile kullanılabilir her türlü tahrip maddesi, mühimmat ve bu silahların yerleştirilmesi ve taşınması, fırlatılması amacıyla kullanılan sistemler.

b. Askerî amaçla kullanılan kimyasal, biyolojik, radyolojik ve nükleer maddelere karşı koruyucu elbise, koruyucu iç giyimi, koruyucu bot kılıfı, koruyucu eldiven ve sistemler, maske ve süzgeçler, bunlara ait filtreler ile koruyucu melbusatlar, her türlü KBRN temizleme kit ve cihazları.

6. ASKERİ HAVA ARAÇLARI VE SİSTEMLERİ:

a. Askerî amaçlı her çeşit hava araçları (uçak, helikopter, insansız hava araçları, dronlar, balonlar, planörler), bu hava araçlarında kullanılabilen her türlü harp sistemleri.

b. Askerî hava araçlarında kullanılan yatay ve dikey stabilize, komple kuyruk, kanatçık, flap, spar, komple kanat, longeron, bulkhead, gövde.

c. Askerî hava araçlarının gösterge-telsiz-radar sistemleri (seyrüsefer alet ve cihazları, radar cihazları ve uzaktan kumanda etmeye mahsus olanlar da dâhil olmak üzere tüm telsiz cihazları), bu vasıtalarda kullanılan hedefe yönelme ve hedef takip cihazları.

ç. Askerî hava araçlarının motorları (turbofan, turbojet, turboprop, turboshaft, pistonlu) ve bu motorlarda kullanılan yanma odası, türbin, türbin palesi, türbin diski, türbin nozul.

d. Askerî amaçlı hava araçlarının iniş takımı dikmesi, pervane, pervane göbeği (spindle, hub), rotor (rotor göbeği, ana transmisyon ve rotor palleri).

e. Karşı Tedbir Mühimmatları ve bunların fırlatma sistemleri (dispenser) dâhil olmak üzere askerî hava araçlarına takılan her türlü silah sistemi, donanımı ve mühimmatı.

f. İnsansız hava araçlarını fırlatma cihazı ve tertibatları.

g. Bu vasıtalarda kullanılan diğer askeri amaçlı kullanım için tasarlanmış mekanik, elektromekanik, elektronik, optik ve optronik cihazlar.

7. SU ÜSTÜ VE SU ALTI SAVAŞ GEMİLERİ:

a. Su üstünde ve altında kullanılan her tür ve sınıftaki savaş gemileri ve platformlar. (askerî maksatlı şişirilebilir salları dâhil).

b. Bunlarda kullanılan silah, atış kontrol ve komuta kontrol sistemleri ile akustik aldatıcı ve akustik karıştırıcılar.

c. Deniz platformlarında kullanılan askerî amaçlı diğer özel mekanik, elektromekanik, elektronik, optik ve optronik cihazlar ile zırh malzemesi.

ç. Askerî kullanım için üzerinde silah ve/veya silah kasesi ve/veya askeri elektronik sistemler yerleştirilebilecek şekilde özel olarak tasarlanmış veya uyarlanmış her türlü bot.

d. Askerî amaçlı insansız su üstü ve su altı deniz araçları.

8. ASKERİ KOMUTA KONTROL, MUHABERE VE BİLGİ SİSTEMLERİ:

a. Elektronik Harp (EH), Elektronik Taarruz (ET), Elektronik Destek (ED), Elektronik Koruma (EK), sistem ve teçhizatı ile bu sistemlerin test ve değerlendirmesini yapan, etkinliğini artıran/azaltan taktik ve teknik geliştirmeye yönelik simülasyon ve simülasyon sistemleri.

b. Askerî amaçlı ve/veya emniyetli (kriptolu) telli ve telsiz muhabere sistem ve cihazları (Bu cihazlara ait kulaklık, mikrofon takımları, aksesuarlar ve bataryalar hariç).

c. Askerî amaçlı veya ulusal güvenlik amaçlı kullanılan kripto ve ses emniyet cihazları.

- ç. Lazer ve mikrodalga kaynaklı her türlü silah ve askerî haberleşme sistemleri.
- d. Askerî amaçlı kullanılan NATO ve ACE tipi şelterler.
- e. Askerî keşif gözetleme, bunların kayıt cihazları, radar ve ekipmanları ile dost ve düşman tanıma ve tanıma sistemleri.
- f. Her türlü askerî ve ulusal güvenlik amaçlı yazılımlar. (Askerî maksatlı olmayanlar ve kayıt yapılmamış olanlar hariç).
- g. Her türlü askerî amaçlı eğitim simülatörleri ve simülasyonları.

9. ASKERÎ AMAÇLI UZAY SİSTEMLERİ:

- a. Askerî amaçlı olan uzay araçları (uydular dâhil), uydu sistemleri, taşınabilir/sabit uydu yer terminalleri ile bu sistemlere ait uzay ve yer teçhizatı. (Askerî maksatlı olan uzay araçlarını fırlatıcı araçlar ve yörünge altı araçları, Uzay Gözlem Sistemleri, Roket-fırlatma rampaları ve kuleleri, alıcı cihazı bulunan verici cihazlar, uydu radyolink alıcı ve verici antenleri).
- b. Uydularda keşif, gözetleme, karıştırma, haberleşme sevk ve güdüm amacıyla kullanılabilecek donanımları ve silah sistemleri.

10. ASKERÎ KEŞİF, GÖZETLEME VE TESPİT SENSÖRLERİ, COĞRAFİ KONUM BELİRLEME VE SEYRÜSEFER SİSTEMLERİ:

- a. Askerî amaçlı kullanılabilecek INS (Ataletsel Seyrüsefer Sistemleri) ile emniyetli (kriptolu) GPS (Coğrafi Konum Belirleme) cihazları ile diğer koordinat belirleme yer ve yön tespit cihazları.
- b. Askerî amaçlı Termal IR (Kızılötesi) ve lazer özellikli nişan tevcih, atış kontrol ve gözetleme alet ve cihazları (Askerî maksatlı teleskopik dürbün, teleskop, periskop, dürbün, askerî maksatlı termal kameralar).
- c. Askerî amaçla kullanılan patlayıcı madde tespit sistemleri ve mayın dedektörleri.
- ç. Askerî amaçlı lazer işaretleme cihazları, lazer noktalayıcılar ve lazer hedef tespit sistemleri.
- d. Askerî amaçlı gece görüş cihazları ile gece görüş dürbün ve cihazlarında kullanılan askerî amaçlı görüntü yoğunlaştırıcı tüpler, dedektörler ve dedektörlerin okuma devreleri.
- e. Askerî amaçlı görüntü işleme sistemleri.

11. DİĞER ASKERÎ MALZEME VE CİHAZLAR:

- a. Gece görüş dürbünü ve termal kamera ile görünmeyen (görülemeyen) kumaş/ağ.
- b. Askerî amaçlı olarak kullanılan görünmezlik teknolojileri (Radar Soğurucu Malzemeler, Radar Soğurucu Yapılar, Radar Kesit Alanı Tahmin Yazılım Kodları, Infrared/Gözle Görülür/Akustik/ Manyetik İz Azaltıcı Malzeme ve Teknikler ile her türlü İz Tahmini Yazılım Kodları).
- c. Askerî sistemler ve personel için balistik koruma sağlamak üzere özel olarak tasarlanmış metalik veya metalik olmayan yapılar.

12. AÇIKLAMALAR:

- a. Yukarıda belirtilen sistemlerde yer alan sivil amaçlı kullanıma uygun yazılımlar ve genel imalât malzemeleri (cıvata, somun, vida, conta, o-ring, boya, bağlama amaçlı kullanılan bracket/fitting v.b.), ile ticari maksatlı tedarik edilebilen bilgisayar donanımları Kontrolle Tâbi Liste kapsamında değildir.
- b. Kimyasal, biyolojik, radyolojik ve nükleer harp maddeleri/silahlarının ithalatı, ihracatı ve üretimi Türkiye'nin taraf olduğu uluslararası sözleşmeler gereği yasaklanmıştır.
- c. Hem askeri hem de sivil amaçlı kullanılan malzemeler "Çift Kullanımlı Malzeme" olarak adlandırılır. Kuruluşun beyanına esas olarak Çift Kullanımlı Malzemelerle ilgili sivil kullanıma yönelik tüm işlemler Ekonomi Bakanlığı sorumluluğunda yürütülür.
- ç. Firmalar tarafından ihracatı/ithalatı yapılacak malzemenin askeri veya sivil amaçlı olup olmadığı Gümrük Beyannamesine yazılır.
- d. İhracat/ithalat işlemlerinde, ilave olarak Füze Teknolojileri Kontrol Rejimi Ek Listesi (www.mtc.info/english/annex.html) ve Wassenaar Düzenlemesi Mühimmat Listesi (www.wassenaar.org/controllist/index.html) de dikkate alınır.

MADDE 2 – Bu Liste yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3 – Bu Liste hükümlerini Millî Savunma Bakanı yürütür.